

Protocol pesten

Document kenmerken

Naam document: Protocol pesten

Status: vastgesteld

Versie: 1.0

Opdrachtgever: A. Snoei-Baan

Auteur: M. Eefting

Datum opstelling: 10-12-2020

Evaluatiedatum: juni 2021

Documenthistorie			
Versie	Status	Datum	Opmerkingen
0.1	Concept		Bespreken in MT
1.0	vastgesteld		

Protocol Pesten

Pesten kan namelijk alleen aangepakt worden als iedere betrokkene bij de school hierop alert is: directie, leerkrachten, ouders en leerlingen.

Anti-pestbeleid

De school kan het niet alleen.

1. Waarom een anti-pestprotocol?

Als school willen wij werken aan de totale en brede ontwikkeling van kinderen. Dat betekent, dat er ook aandacht wordt besteed aan de sociale vaardigheden van kinderen. Uiteindelijk willen we immers, dat onze kinderen later in de samenleving op de goede manier met hun medeburgers om kunnen gaan.

Binnen onze school tolereren wij pestgedrag niet en stimuleren wij het goede gedrag van kinderen, maar we constateren tegelijkertijd ook, dat er soms helaas sprake is van pestgedrag op onze school. Daarom heeft OBS West een anti-pestprotocol. We noemen het een anti-pestprotocol om aan te geven dat we tegen pesten zijn. Het anti-pestprotocol is terug te vinden op de website van onze school en hier zal ook in de informatiekalender en schoolgids naar verwezen worden.

2. Wat is pesten?

Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een of meerdere individuen op een persoon die niet in staat is zichzelf te verdedigen. Er is sprake van machtsongelijkheid en er ontstaan door het pesten negatieve gevolgen voor het slachtoffer.

Er bestaat een verschil tussen plagen en pesten. Dit onderscheid is van wezenlijk belang. Je spreekt van plagen wanneer beide partijen even sterk zijn en er niet echt gesproken kan worden van een dader en een slachtoffer. De plager heeft nooit de intentie de geplaagde te beschadigen. Humor staat hierbij centraal.

Jonge kinderen kennen het verschil nog niet tussen plagen en pesten. De ervaring leert dat vanaf groep 5 het pesten een rol kan gaan spelen. Kinderen worden zich op deze leeftijd bewust van (sociale) verschillen tussen elkaar. Het is belangrijk hier extra alert op te zijn.

Pesten vinden wij:

- Elkaar met opzet pijn doen, zoals schoppen, slaan, knijpen, ergens mee gooien.
- Elkaar bewust vernederen. Bijvoorbeeld uitschelden, uitlachen, buitensluiten, één tegen één of met meer kinderen tegen één.
- Vernielen of verstoppen van elkaars spullen.

Vormen van pesten:

- Non-verbaal
- Verbaal
- Sociaal
- Fysiek
- Materiaal
- Digitaal
- Combi's

Signalen van pesten kunnen o.a. zijn:

- Een bijnaam gebruiken, niet bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot of leerling ("het was maar een grapje").
- Een klasgenoot voortduren ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over kleding.
- Isoleren.
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis van het slachtoffer gaan.
- Bezittingen afpakken.
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.
- Allerlei andere vormen van (be)dreigen en/of agressie.

Bij pesten zijn vaak 5 partijen betrokken: de pester, de gepeste, de meeloper, degene die niets doet, en de verdediger/degene die voor de gepeste opkomt. Als u hoort of ziet dat er kinderen worden gepest op school, ook al hebben uw eigen kinderen er niet mee te maken, zoekt u dan contact met de school.

Ieder kind weet namelijk dat pesten niet mag en daarom vindt het pesten ook vaak plaats buiten het gezichtsveld van de leerkrachten of het gebeurt online. Kinderen die gepest worden praten daar vaak niet over met hun ouders en leerkrachten. Zij schamen zich en vinden het moeilijk om erover te praten. Ze zijn bang om niet te worden geloofd. Het kan lang duren voordat u of de school merkt dat een kind gepest wordt. Als u voelt dat er iets mis is, dan is dat meestal ook zo.

Mogelijke signalen zijn:

- Uw kind heeft vaak hoofdpijn of buikpijn;
- De schoolresultaten gaan plotseling achteruit;
- Hij of zij gaat niet graag meer naar school;
- Hij of zij isoleert zich van anderen;
- Hij of zij slaapt slecht;

Merkt u deze signalen bij uw kind?

Meldt u het dan bij de groepsleerkracht van uw kind. De groepsleerkracht kan dan uw kind intensiever gaan observeren als niet duidelijk is door wie uw kind gepest wordt. De groepsleerkracht schakelt de anti-pest-coördinator.

Mocht uit de observatie blijken dat uw kind gepest wordt, dan zal de leerkracht de pester aanspreken. Dat betekent niet altijd dat het pesten stopt. Alle betrokken partijen moeten dan meewerken.

Hoe kunt u reageren als u merkt dat uw kind pest of meepest?

Schrik, ongeloof en ontkenning zijn heel begrijpelijke reacties als ouder. Als u bekomen bent van de schrik, wat kunt u dan doen?

- Ontken niet meteen wat uw kind doet. ("Zo is mijn kind niet".) Kinderen laten heel verschillend gedrag zien in verschillende situaties. Pestkoppen gedragen zich thuis anders dan op school.
- Ga het gepeste kind niet beschuldigen; "Hij/zij gedraagt zich ook zo raar". Praat met uw kind over wat er gebeurt. Uw kind zal zijn gedrag waarschijnlijke goedpraten: "Het was maar een geintje". "Hij/zij vraagt er ook om met die stomme kleren". "Hij/zij heeft mijn spullen ook kapotgemaakt". U kunt aangeven dat hoe een ander kind zich ook gedraagt of eruit ziet, dit is nooit een reden om gepest te worden.
- Praat met uw kind over de gevolgen: een gepest kind heeft verdriet en pijn van het pesten. Gepeste kinderen worden bang en ontwikkelen faalangst. Soms hebben gepeste kinderen de rest van hun leven last van de gevolgen van het pesten. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet. Pestkoppen hebben vaak geen idee wat zij anderen aandoen.
- Laat uw kind merken dat u het pesten serieus neemt en dat u vindt dat pesten niet mag.
- Pestkoppen hebben het niet makkelijk om een andere rol te krijgen in de klas. Soms kan het helpen om lid te worden van een hobby- of sportclub.
- Als u zelf waardering en respect hebt voor mensen die anders zijn, leren uw kinderen dat ook.

U kunt ervoor zorgen dat de kans kleiner is dat uw kind gepest wordt of niet in de problemen raakt als hij of zij gepest wordt. Dat kan door rekening te houden met het volgende:

- Leer uw kind voor zichzelf en anderen op te komen. Kinderen moeten al op jonge leeftijd nee durven zeggen. In het gezin kan uw kind oefenen.
- Leer uw kind om hulp te vragen. Aan u, maar ook aan de leerkracht en anderen die ze vertrouwen. Laat thuis merken dat u de vraag serieus neemt. Dat betekent niet dat u de problemen moet oplossen, wel dat u steun verleent bij het vinden van een oplossing.
- Geef kinderen de aandacht die ze nodig hebben. Laat weten dat u het belangrijk vindt om te weten wat ze doen en waar ze zijn, zonder ze voortdurend te controleren.
- Probeer conflicten op te lossen door erover te praten. Kinderen leren het meest van voorbeelden.
- Bemoei u zo min mogelijk met de keuze van vrienden of vriendinnen. Laat uw kinderen zelf beslissen wie ze uitnodigen.
- Zorg voor een goed contact met school. Weet u wie aanspreekpunt is? Weet u met wie uw kind goed contact heeft? Maakt u zich zorgen, meld het op school.
- Volgens de website dokterdokter.nl zijn pesters vaak fysiek en verbaal sterker dan gepeste kinderen. Zij adviseren te stimuleren dat kinderen gaan sporten, zodat ze meer vertrouwen in het eigen lichaam krijgen.

Welke aandacht besteedt de school aan pesten?

De school benadrukt een positief sociaal klimaat waar leerlingen zich mede verantwoordelijk voor voelen. In sommige gevallen wordt School Maatschappelijk Werk of externen ingeschakeld en worden er specifieke lessen in een groep uitgevoerd.

De school zal zich maximaal inspannen om tot een oplossing te komen en rekent op alle ouders om gezamenlijk aan een oplossing bij te dragen als er gepest wordt. Deze oplossingen kunnen per kind en situatie verschillen.

U constateert dat er gepest wordt op de school. Wat kunt u dan doen?

1. U kunt het melden bij de groepsleerkracht. De groepsleerkracht zal het pesten in de klas aanpakken door het bijvoorbeeld bespreekbaar te maken of door het inzetten van een specifiek programma. De groepsleerkracht kan ook een mediation organiseren tussen de leerlingen of met de ouders in gesprek gaan.
2. U kunt het melden bij de Intern Begeleider. Zij zal het bespreekbaar maken met de groepsleerkracht. Zij zal de groepsleerkracht adviseren op welke wijze de groepsleerkracht dit kan aanpakken.
3. U kunt het melden bij de schoolleider. Hij zal altijd vragen om uw klacht ook op papier te zetten. Hij zal bemiddelen tussen betrokkenen, zal met intern begeleider en leerkracht een plan van aanpak bespreken. Mocht bij een bemiddeling ouders van beide partijen niet of onvoldoende meewerken, dan zal de directeur dit melden bij het schoolbestuur.
4. Het schoolbestuur zal alle partijen adviseren. Het schoolbestuur heeft de bevoegdheid tot schorsen en verwijderen.
5. U kunt een klacht indienen bij de landelijke klachtencommissie.
6. Als laatste kunt u de kinderombudsman inschakelen. De kinderombudsman spreekt de verantwoordelijken aan, zoals de schoolleider, het schoolbestuur of inspectie. De school moet dan binnen 4 weken aangeven wat zij met het advies zal gaan doen.

Rollen bij pesten:

- Het pestslachtoffer
- De pester
- De meelopers
- De stille omstanders
- De leerkracht
- De intern begeleider
- De ouders/verzorgers
- De anti-pest-coördinator
- De directie
- Externe instanties

De gepeste leerling moet zich voldoende veilig voelen om het pesten bespreekbaar te maken. Hierin is de leerkracht de spin in het web. De leerkracht zorgt ervoor dat het pestenesignaleerd wordt. Uiteraard heeft de groepsleerkracht een voorbeeldfunctie.

De leerkracht zorgt samen met de intern begeleider voor een goede signalering en aanpak van het pestgedrag. Indien de eerdere aanpakken geen effect hebben, wordt het managementteam ingeschakeld.

3. Doelstelling: Wat willen we bereiken, hoe willen we met elkaar omgaan?

Op onze school doen we onze uiterste best om pesten te voorkomen, tegen te gaan en te bestrijden, om lichamelijk en/of geestelijk lijden te voorkomen.

Wij werken aan:

- Veiligheid
- Weerbaarheid
- Duidelijkheid
- Betrokkenheid en verantwoordelijkheid
- Plezier

4. Hoe willen we pesten voorkomen.

Gedragsregels

Binnen de school is een aantal gedragsregels vastgesteld:

- We gaan respectvol met elkaar om in een open en veilige sfeer.
- In geval van conflicten wordt er op een positieve wijze gezocht naar oplossingen.
- In de communicatie tussen ouders en school is er sprake van een open en actieve luisterhouding, waarbij het gezamenlijk belang van het kind voorop staat.
- We zijn allemaal verantwoordelijk voor rust, orde en netheid in en om onze school.
- We stimuleren kinderen de verantwoording voor hun eigen leerproces te dragen door de zelfstandigheid te bevorderen.

Schoolregels:

- Samen spelen, samen delen.
- Wij zijn aardig voor elkaar.
- Moeilijkheden lossen we samen op.
- Wij houden de school netjes.

De schoolregels hangen in de gangen en staan in de informatiekalender. Er is toezicht op de naleving van deze regels in de klas, op de gang en op de pleinen.

Groepsafspraken:

Aan het begin van het schooljaar en indien nodig op elk ander moment, wordt er in de klas aandacht besteed aan de schoolregel, afgestemd op de behoefte van de groep. Desgewenst worden er groep specifieke afspraken gemaakt.

Een methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling:

Door het invoeren van de methode “Leefstijl” in de groepen 1 tot en met 8 wordt preventief gewerkt aan de sociale vaardigheden. Deze methode werkt thematisch, waarbij ook onderwerpen als pesten en burgerschap aan bod komen.

Een leerlingvolgsysteem voor sociale vaardigheden:

Door het leerlingvolgsysteem “Op School” wordt in de groepen 3 tot en met 8 de sociale ontwikkeling van leerlingen en de groep in kaart gebracht. Indien nodig volgt een plan van aanpak.

In de groepen 1 en 2 wordt gewerkt met de “Leerlijnen Parnassys”. Hierbij worden naast taal- en rekendoelen, ook de sociale vaardigheden in kaart gebracht. Na de signalering volgt, indien nodig, een plan van aanpak.

Anti-pest-west-verklaring:

Aan het begin van het schooljaar wordt door alle leerkrachten de anti-pest-west-verklaring met de kinderen besproken en daarna wordt deze verklaring door alle leerlingen ondertekend. Deze verklaring wordt in de klas opgehangen aan de binnenkant van de deur, zodat hiernaar verwezen kan worden en de groepsverantwoordelijkheid duidelijk zichtbaar is.

Informatie aan ouders:

Bij de inschrijving worden ouders geattendeerd op de gedragsregels van onze school, die vermeld staan in de informatiekalender.

Tijdens de informatie-avonden aan het begin van elk schooljaar wordt in de groepen door de leerkrachten met de ouders/verzorgers gesproken over hoe we met elkaar omgaan en de rol van Leefstijl hierin.

5. Digitaal pesten

Hieronder verstaan we allerlei soorten pestgedrag (uitschelden, bedreigen, buitensluiten etc.) waarbij de pester gebruik maakt van de digitale media (e-mail, twitter, facebook, whats-app etc.). Digitaal pesten is een vorm van psychisch geweld door een leerling of een groepje leerlingen.

Hoe gaan we hiermee om:

We hebben binnen de school een aantal gebruikersafspraken gemaakt betreffende internet op school. Binnen de methode Leefstijl wordt hier ook aandacht aan besteed.

De volgende algemene gebruikersafspraken ten aanzien van internet, e-mail en telefoongebruik zijn opgesteld. In het kader van mediawijsheid zullen deze opnieuw onder de loep worden genomen en indien nodig bijgesteld en aangevuld worden.

- Leerlingen gebruiken internet voor het vinden van informatie onder de leiding van de leerkracht.
- Internetgebruik moet een duidelijk aanvullende educatieve meerwaarde hebben.
- Er worden regels afgesproken bij het internetten.
- Begeleiders blijven in de buurt van de leerlingen en de computers.
- Begeleiders zorgen dat persoonlijke gegevens privé blijven. Er wordt de kinderen geleerd dat ze nooit zonder toestemming van de leerkracht naam, adres of telefoonnummer mogen vermelden in een digitaal formulier of e-mailbericht.
- Kinderen krijgen gerichte opdrachten op het internet.
- Leerkrachten gebruiken alleen e-mailadres van school om te communiceren richting ouders en leerkrachten.
- In principe mogen de leerlingen geen mobiele telefoon mee naar school nemen. Indien leerlingen hun mobiele telefoon mee naar school nemen, blijft deze in de tas, tenzij anders afgesproken met de leerkracht.

Aanvullend geven we de volgende richtlijnen vanuit pestweb “Wegwijs bij pesten”:

- Geef nooit je wachtwoord en inlognaam aan anderen.
- Blokkeer de pester bij pestmails of what-app.
- Bewaar de nare berichten als bewijs.
- Let op met de webcam: opeens sta jij op het internet zonder dat je het wilt.
- Als je iets vervelends ziet op het beeldscherm, klik het dan zo snel mogelijk weg.
- Praat over wat je ziet en voelt met iemand die je vertrouwt!

Aan ouders/verzorgers adviseren wij om het internet- en telefoongebruik van hun kind(eren) in de gaten te houden en bovenstaande met hun kind(eren) te bespreken. Dit heeft ook onze aandacht binnen de school.

6. Hoe pakken we pestgedrag aan?

Het uitgangspunt is dat de leerkracht als eerste hulp biedt aan de gepeste leerling en de pester begeleidt. Het is de taak van de leerkracht om te zorgen voor een veilige en goede sociale sfeer in de groep, waarin niet gepest wordt. De leerkracht zal dit, waar mogelijk, door een positieve benadering doen.

In gesprekken met de leerlingen moet duidelijk worden, wat voor impact het pesten kan worden. Het doel is om in een vroeg stadium tot oplossingen/afspraken te komen. Het is belangrijk dat iedere leerkracht de incidenten op school bijhoudt.

7. Anti-pest-coördinator

De school heeft een anti-pest-coördinator (APC). De APC is voor kinderen, ouders en collega's herkenbaar als centraal meldpunt voor pesterijen tussen kinderen onderling in de schoolsituatie. De APC analyseert samen met de leerkracht de peestsituatie en ontwerpt een samenhangende en systematische aanpak om pesten op korte en lange termijn te stoppen, in samenwerking met de leerkracht, intern begeleider en de directie.

De APC werkt volgens Pestprotocol en de 5-Sporen aanpak. De APC zet verschillende mogelijkheden in om een einde te maken aan het (cyber)pestgedrag in de onderwijssituatie, met de no-blame-methode, herstelrecht, steungroep, de oplossingsgerichte methode, peers inzetten, het protocol schorsen en verwijdering.

De APC coördineert alle activiteiten rondom het beëindigen van een peestsituatie op school, op het gebied van aanpak en onderzoek, begeleiding en hulpverlening. De APC houdt ook intensief contact met de groepsleerkracht en de ouders van de gepeste leerling.

8. 5-sporenaanpak

De 5-sporenaanpak bestaat uit de volgende vijf stappen.

1. Hulp voor de gepeste leerling.
2. Correctie en hulp voor de pester (en de meelopers).
3. Aandacht voor de sfeer in de groep waar gepest wordt; mobiliseren van de middengroep voor de gepeste leerling en de pester.
4. De ouders van de gepeste leerling, de pester en de meelopers betrekken bij de aanpak.
5. Ondersteuning voor personeel om pesten adequaat aan te pakken.

Voor het mobiliseren van de middengroep zijn werkvormen als No Blame/Steungroep en Oplossingsgericht werken geschikt.

9. Pestprotocol

1. Gesprek met de betrokken leerlingen, onder leiding van de groepsleerkracht; met name de pester(s) en slachtoffer(s). Het gesprek met de pester(s) heeft een waarschuwende functie. De afspraken over de gewenste gedragsverbetering binnen de gestelde termijn, worden schriftelijk vastgelegd (dossiervorming). Ouders van beide partijen worden geïnformeerd. De APC wordt geïnformeerd door de groepsleerkracht. Indien nodig ontwerpt de APC een samenhangende aanpak. Bijvoorbeeld: Herstelrecht; Steungroep; SOVA-opdrachten voor de gepeste leerling, de pester en de meeloper. Indien nodig kan de directie in deze fase op de hoogte gesteld worden.
2. De naleving van de gemaakte afspraken worden gecontroleerd en bijgehouden door de groepsleerkracht gedurende een termijn van vier weken, pestincidenten worden vastgelegd in een dossier. APC checkt de stand van zaken bij de ouders van de gepeste leerling en de groepsleerkracht.

3. Als het pestgedrag niet stopt, volgt een tweede gesprek met de pester(s), de meelopers en hun ouders onder leiding van de (adjunct)-directeur. Pesters en meelopers krijgen opnieuw vier weken de tijd om hun gedrag aan te passen, tevens kan begeleiding van een gedragspecialist ingezet worden om wel tot gedragsverandering te komen. Daarnaast worden er (pedagogische) strafmaatregelen genomen tegen de pester(s) en meelopers (onder andere dossiervorming). De APC coördineert de samenhangende aanpak.
4. De naleving van de gemaakte afspraken wordt gecontroleerd en bijgehouden door de groepsleerkracht gedurende een termijn van vier weken, pestincidenten worden vastgelegd (dossiervorming). De APC checkt de stand van zaken bij de groepsleerkracht en de ouders van de gepeste leerling.
5. Als het pestgedrag na bovenstaande maatregelen niet stopt, wordt een interne schorsing aan de pester(s) en de meelopers opgelegd door de directie, tevens wordt de verplichte begeleiding/hulpverlening ingezet om wel tot gedragsverandering te komen. De afspraken worden vastgelegd. De APC wordt geïnformeerd door de directie en coördineert een samenhangende aanpak.
6. Indien het pestgedrag na bovenstaande maatregelen niet stopt, kan de school overgaan tot een definitieve verwijdering, op basis van het dossier van de pester(s) en de meelopers. Hierbij volgt de directie het protocol "Schorsen en verwijderen". De APC wordt geïnformeerd door de directie.

Protocol schorsen en verwijderen toevoegen als bijlage!